

Zawarcie Małżeństwa

z cudzoziemcem w Polsce

Wrocław,
październik 2024

informacja o autorach

Autorzy: Nataliia Samchuk, Liudmyla Baraniuk

Korekta językowa: Adam Treliński, Daria Denysenko

Skład graficzny: Monika Kuczkowska-Chmielewska

Grafiki w publikacji zostały wygenerowane przez sztuczną inteligencję.

Publikacja zrealizowana w ramach projektu “Program Integracyjny - Razem we Wrocławiu 2024”, który jest współfinansowany ze środków Gminy Wrocław - www.wroclaw.pl

Wrocław miasto spotkań

Dane kontaktowe: biuro@fundacjaukraina.eu

facebook.com/fundacja.ukraina | instagram.com/fundacjaukraina.eu

<https://fundacjaukraina.eu/>

FUNDACJA
UKRAINA

Opracowanie jest prezentowane na wolnej licencji,
Creative Commons: Uznanie Autorstwa(CC BY 4.0).

spis treści

Różnice i podobieństwa pomiędzy terminami „ślub” a „zawarcie małżeństwa”	7
Wymogi prawne do zawarcia małżeństwa	8
Rodzaje ślubów i ich moc prawna:	10
I ślub cywilny	11
II ślub konkordatowy lub wyznaniowy	11
III ślub kościelny	12
IV ślub jednostronny (mieszany lub ekumeniczny)	12
V ślub humanistyczny	14
Z czym się wiąże zawarcie małżeństwa	16
Niezbędne dokumenty	18
Zwolnienie cudzoziemca z obowiązku przedłożenia dokumentu niezbędnego do zawarcia małżeństwa w Polsce	20
Transkrypcja aktu stanu cywilnego (potocznie “umiejscowienie”)	21
Specyficzne wymogi dotyczące obywateli Polski, UE oraz krajów trzecich:	22
I małżeństwo z obywatelem Polski	23
II małżeństwo z obywatelem kraju trzeciego	23
III małżeństwo z obywatelem Unii Europejskiej	23
Jak wygląda procedura zawarcia małżeństwa	25
Zawarcie małżeństwa przez osobę nieletnią	26
Aspekty prawne zawarcia małżeństwa po rozwodzie	28

Możliwości przeprowadzenia postępowania rozwodowego w Polsce z udziałem obywateli i cudzoziemców:	30
I rozwód z udziałem obywatela RP	32
II rozwód z udziałem obydwu stron będących cudzoziemcami	33
Konsekwencje zmiany stanu cywilnego	34
Legalizacja pobytu na podstawie zawarcia małżeństwa z cudzoziemcem oraz obywatelem RP. Procedury i wymagania dotyczące uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy oraz stały:	35
I zezwolenie na pobyt czasowy (inne okoliczności)	37
II zezwolenie na pobyt czasowy (pobyt z cudzoziemcem)	38
III zezwolenie na pobyt czasowy (pobyt z obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej)	39
IV zezwolenie na pobyt stały	40
Obowiązek alimentacyjny. Uzyskanie alimentów, w tym od cudzoziemca	41
Definicja ustawowa obowiązku alimentacyjnego	42
Kiedy należą się alimenty od byłego małżonka	42
Uzyskanie alimentów – co powinien zawierać pozew	44
Koszty sądowe w sprawach o alimenty	45
Wysokość świadczeń alimentacyjnych	45
Uzyskanie alimentów od cudzoziemca	45

wstęp

Ludzie nieustannie poszukują swojego miejsca pod słońcem, a granice między krajami stają się coraz bardziej płynne. Zmiany miejsca lub nawet kraju zamieszkania mogą wynikać z różnych przyczyn – nauki, pracy, podróży czy ucieczki przed zagrożeniem. W tym kontekście, małżeństwa między obywatelami różnych krajów nabierają nowego znaczenia, stając się nie tylko formalnym aktem prawnym, ale również sposobem na budowanie mostów międzykulturowych.

W niniejszej publikacji zostaną omówione różnice i podobieństwa między pojęciami „ślub” a „zawarcie małżeństwa”, a także rodzaje ślubów oraz ich moc prawna. Przedstawimy niezbędne dokumenty i procedury wymagane przy zawarciu małżeństwa z cudzoziemcem oraz kwestie związane z legalizacją pobytu w Polsce. Ponadto poruszymy tematy rozwodów i obowiązków alimentacyjnych.

Różnice i podobieństwa pomiędzy terminami „ślub” a „zawarcie małżeństwa”

Pojęcia „ślub” oraz „zawarcie małżeństwa” są często używane zamiennie, jednak mają pewne różnice, zarówno pod względem prawnym, jak i społecznym.

„**Ślub**” to bardziej potoczne i społecznie przyjęte określenie związane z ceremonią i przysięgą, i ma szersze znaczenie w kontekście kulturowym (np. ceremonia religijna). Ten termin jest używany w kontekście uroczystości, ceremonii i obyczajów. Oznacza moment, w którym małżonkowie składają przysięgę małżeńską.

Z kolei „**zawarcie małżeństwa**” to formalny, prawny akt połączenia dwóch osób jako małżonków. „Zawarcie małżeństwa” wiąże się z wypełnieniem wszystkich wymogów prawnych, takich jak podpisanie dokumentów, obecność świadków itp. Jest terminem stricte prawnym, dotyczącym samego aktu prawnego zawarcia małżeństwa, często używanym w dokumentach urzędowych.

Zarówno „**ślub**”, jak i „**zawarcie małżeństwa**” odnoszą się do formalnego aktu, w którym dwoje ludzi staje się małżeństwem. Oba terminy wiążą się z powstaniem małżeństwa, które rodzi określone prawa i obowiązki małżonków wynikające z prawa rodzinnego oraz są powiązane z tradycją i obyczajami, związanymi z formalnym połączeniem dwojga osób przeciwnej płci.

Określenie „ślub” nie jest używane w aktach prawnych. Prawidłowym terminem w kontekście formalnym jest „zawarcie małżeństwa”.

Wymogi prawne do zawarcia małżeństwa

W Polsce, zawarcie małżeństwa wiąże się z koniecznością spełnienia określonych wymogów prawnych, które dotyczą zarówno małżeństwa cywilnego, jak i kościelnego (konkordatowego).

Obie osoby muszą mieć ukończone 18 lat. Wyjątkowo, sąd rodzinny może zezwolić na zawarcie małżeństwa kobiecie, która ukończyła 16 lat, jeżeli przemawiają za tym ważne powody (np. ciąża), ale tylko w przypadku małżeństwa z pełnoletnim mężczyzną¹. Osoba zawierająca małżeństwo musi mieć pełną zdolność do czynności prawnych, co oznacza, że nie może być ubezwłasnowolniona².

Małżeństwo nie może zostać zawarte, jeśli występują określone przeszkody prawne, chyba że sąd postanowi inaczej. Niedozwolone jest małżeństwo z krewnym w linii prostej, np z rodzicem, dziadkiem lub rodzeństwem. Zawarcie małżeństwa z powinowatym w linii prostej, np. z teściem lub teściową również jest zabronione, choć sąd może w wyjątkowych przypadkach wydać zgodę. Zakaz dotyczy również relacji między osobą adoptowaną a adoptującą, jednak sąd może go uchylić w wyjątkowych przypadkach. Małżeństwa nie może zawrzeć osoba będąca już w innym związku małżeńskim, osoba dotknięta chorobą psychiczną albo osoba z niepełnosprawnością intelektualną, chyba że sąd uzna, że stan zdrowia takiej osoby nie zagraża małżeństwu ani zdrowiu przyszłego potomstwa³.

---

1. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 1964 Nr 9 poz. 59 z późn. zm.) Art. 10 § 1-2 – wymagania dotyczące wieku zawarcia małżeństwa.

2. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 1964 Nr 9 poz. 59 z późn. zm.) Art. 11-12 – zakaz zawierania małżeństwa przez osoby ubezwłasnowolnione lub chore psychicznie.

3. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 1964 Nr 9 poz. 59 z późn. zm.) Art. 13-15 – przeszkody małżeńskie (pokrewieństwo, przysposobienie, unieważnienie poprzedniego małżeństwa).

Małżeństwo jest zawierane przez złożenie oświadczenia woli o wstąpieniu w związek małżeński przez obie strony przed urzędnikiem stanu cywilnego (lub przed duchownym w przypadku ślubu konkordatowego). Oświadczenie to musi być złożone osobiście, swobodnie, świadomie i najwcześniej jeden miesiąc przed planowaną datą ślubu. W niektórych przypadkach istnieje możliwość skrócenia tego terminu. W przypadku osób niemówiących, można użyć innej formy złożenia przysięgi⁴.

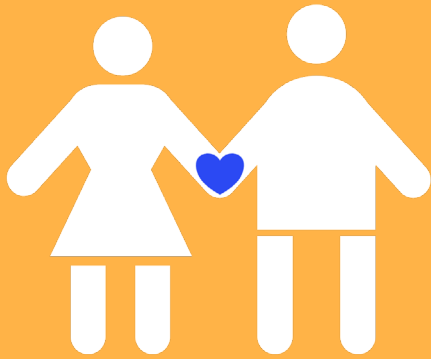
Podczas zawierania małżeństwa muszą być obecni dwaj pełnoletni świadkowie. Dotyczy to zarówno małżeństwa cywilnego, jak i kościelnego⁵.

Warto zaznaczyć, że cudzoziemcy mogą czasami zawrzeć małżeństwo przed konsulem swojego kraju. Możliwość ta zależy jednak od przepisów prawa obowiązujących w danym państwie, więc procedura może się różnić w zależności od kraju. Zawarcie małżeństwa w konsulacie danego kraju jest uznawane jako zawarcie go przed organem państwowym tego kraju, a nie polskim.

---

4. *Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 1964 Nr 9 poz. 59 z późn. zm.) Art. 1, 3, 4 – forma zawarcia małżeństwa; warunki złożenia oświadczenia woli; okres oczekiwania*

5. *Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 1964 Nr 9 poz. 59 z późn. zm.) Art. 7-8 – obecność świadków podczas zawierania małżeństwa*

Rodzaje ślubów i ich moc prawna

W Polsce istnieje kilka rodzajów ślubów, z których każdy ma swoją formę, procedury oraz konsekwencje prawne. Ślub cywilny i konkordatowy są w pełni uznawane przez prawo i skutkują powstaniem małżeństwa z pełnymi konsekwencjami prawnymi. Z kolei ślub kościelny bez skutków cywilnych oraz ślub humanistyczny mają wyłącznie znaczenie duchowe i symboliczne, bez konsekwencji w polskim porządku prawnym. Wybór odpowiedniej formy zależy od przekonań i preferencji pary młodej, ale każda z tych form ma swoje unikalne znaczenie i wartość.

Ślub cywilny

Ślub cywilny to podstawowa forma małżeństwa, regulowana przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Zawierany jest przed urzędnikiem Urzędu Stanu Cywilnego i ma bezpośrednie skutki prawne od momentu jego zawarcia.

Ślub odbywa się przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego, zazwyczaj w jego siedzibie, ale możliwe jest również zorganizowanie ceremonii w innym miejscu za dodatkową opłatą⁶. Ślub cywilny od razu skutkuje zawarciem małżeństwa z pełnymi konsekwencjami prawnymi, takimi jak wspólność majątkowa (chyba że została zawarta intercyza), prawo do dziedziczenia czy obowiązki alimentacyjne⁷. Z chwilą złożenia podpisów małżeństwo staje się prawnie wiążące.

Jak już wspomniano, ślubu cywilnego mogą udzielić przede wszystkim kierownicy Urzędów Stanu Cywilnego oraz ich zastępcy. Jednak w ramach obowiązków związanych z rejestracją stanu cywilnego, udzielania ślubów może się także podjąć wójt, burmistrz lub prezydent miasta⁸. Taka możliwość może być istotna w przypadku, gdy urzędnik nie jest w stanie przeprowadzić ceremonii w ustalonym terminie. Niemniej jednak uzyskanie zgody na udzielenie ślubu przez jedną z wymienionych osób może być trudne, taka informacja może być pomocna w sytuacji, gdy urzędnik odmawia udzielenia ślubu z powodu swojej niedyspozycyjności.

Ślub konkordatowy lub wyznaniowy

Ślub konkordatowy lub wyznaniowy łączy elementy ślubu cywilnego i kościelnego, będąc najbardziej popularną formą zawierania małżeństwa w Polsce. Zawierany jest zgodnie z przepisami prawa kanonicznego Kościoła katolickiego, ale jego skutki są równoważne ze ślubem cywilnym⁹.

Para zawiera małżeństwo w kościele, a duchowny po zakończeniu ceremonii przekazuje odpowiednie dokumenty do Urzędu Stanu Cywilnego.

6. Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. 2014 poz. 1741 z późn. zm.) Art. 85 – ceremonia może odbyć się poza siedzibą urzędu na wniosek zainteresowanych i za dodatkową opłatą.

7. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 1964 Nr 9 poz. 59 z późn. zm.) Art. 31 – wspólność majątkowa.

8. Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. 2014 poz. 1741 z późn. zm.) Art. 6-10 – osoby uprawnione do udzielania ślubu cywilnego.

9. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 1964 Nr 9 poz. 59 z późn. zm.) Art. 1 – zawarcie małżeństwa w obecności duchownego.

Narzeczeni muszą przedstawić zaświadczenie o braku przeciwwskazań do zawarcia małżeństwa, wy-dane przez Urząd Stanu Cywilnego¹⁰.

Małżeństwo ma pełną moc prawną od momentu, gdy odpowiednie dokumenty zostaną złożone w Urzędzie Stanu Cywilnego, co powinno nastąpić w ciągu pięciu dni od ceremonii¹¹. Posiada te same skutki prawne jak małżeństwo zawarte w formie cywilnej, tj. prawa majątkowe, dziedziczenia, wspólności majątkowej i inne.

Ślub kościelny

Ślub kościelny, który nie jest ślubem konkordatowym, nie ma mocy prawnej w rozumieniu polskiego prawa. Oznacza to, że małżeństwo zawarte w takiej formie jest ważne jedynie w sferze duchowej, zgodnie z zasadami danego wyznania, lecz nie nadaje parze praw i obowiązków przewidzianych przez prawo cywilne, takich jak wspólność majątkowa czy prawo do dziedziczenia.

Zasadniczo Kościół katolicki wymaga, aby małżeństwa miały skutki cywilne, jednak w szczególnych przypadkach dopuszcza zawarcie małżeństwa wyłącznie w wymiarze religijnym. W takiej sytuacji, para musi wystąpić o specjalną zgodę, którą wydaje Ordynariusz miejsca – biskup właściwy dla danej diecezji, za pośrednictwem Kurii diecezjalnej. Narzeczeni powinni przedstawić uzasadnienie swojej decyzji o wyborze takiej formy ślubu, aby uzyskać formalne pozwolenie kościelne na zawarcie małżeństwa bez rejestracji cywilnej.

Ślub jednostronny (mieszany lub ekumeniczny)

Ślub jednostronny, określane także jako mieszany lub ekumeniczny, dotyczy ceremonii małżeńskiej, w której jeden z partnerów jest katolikiem, a drugi należy do innej religii lub nie wyznaje żadnej. Jeśli oboje są chrześcijanami, ale przynależą do różnych wyznań, np. jeden z nich jest katolikiem, a drugi protestantem lub prawosławnym, ceremonia nazywana jest ślubem ekumenicznym. Natomiast ślub mieszany zachodzi wtedy, gdy katolik poślubia osobę niewierzącą lub wyznającą inną religię, taką jak np. islam czy judaizm. Takie małżeństwa są powszechne w przypadkach, gdy para pochodzi z różnych środowisk religijnych.

¹⁰. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 1964 Nr 9 poz. 59 z późn. zm.) Art. 41, 8 – zaświadczenie stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa.

¹¹. Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. 2014 poz. 1741 z późn. zm.) Art. 8 – przekazanie zaświadczenia.

Aby zawrzeć ślub jednostronny w Kościele katolickim, katolik musi uzyskać dyspensę, czyli specjalną zgodę od swojego biskupa. Ta zgoda dotyczy przede wszystkim sytuacji, gdy druga osoba nie jest katolikiem¹².

Katolicki małżonek jest zobowiązany do złożenia przyrzeczenia, że postara się zachować swoją wiarę i wychować dzieci w wierze katolickiej. Druga strona nie musi składać takich obietnic, ale musi być poinformowana o zobowiązaniach katolickiego partnera.

Ślub może być zawarty zarówno w Kościele katolickim, jak i – w przypadku ekumenicznego małżeństwa – we współpracy z przedstawicielami innej denominacji chrześcijańskiej. Jednak ślub kościelny z osobą nieochrzczonej (ślub mieszany) wymaga specjalnej dyspensy, aby był ważny w świetle katolickiego prawa kanonicznego.

W Kościele katolickim małżeństwo między dwoma ochrzczonej osobami jest traktowane jako sakrament. Natomiast jeśli jeden z małżonków nie jest ochrzczonej, nie ma to charakteru sakramentalnego, ale wciąż jest uznawane za ważne małżeństwo.

Tego typu małżeństwa mogą wiązać się z dodatkowymi wyzwaniem w zakresie wspólnej praktyki religijnej oraz wychowania dzieci, dlatego Kościół kładzie nacisk na przygotowanie duchowe przed zawarciem ślubu jednostronnego. Taki ślub nie ma mocy prawnej.

W Polsce istnieje możliwość zawarcia ślubu w innych wyznaniach poza Kościołem katolickim. Ustawodawstwo pozwala na uznanie niektórych ślubów religijnych za równoważne ze ślubem cywilnym, o ile dana wspólnota religijna zawarła z państwem umowę podobną do konkordatu. Przykładami takich wspólnot mogą być między innymi Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Prawosławny, Kościół Chrześcijańskich Baptystów czy Kościół Zielonoświątkowy¹³.

---

12. Kodeks prawa kanonicznego (Dz.U. z 1983 r.): Kan. 1125 – uzyskanie dyspensy.

13. Ustawa z dnia 13 maja 1994 r. o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej. Art. 12a – skutki cywilne małżeństw wyznaniowych. Ustawa z dnia 4 lipca 1991 r. o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego Art. 12a – skutki cywilne małżeństw wyznaniowych.

Ustawa z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Chrześcijańskich Baptystów w Rzeczypospolitej Polskiej. Art. 10a. – skutki cywilne małżeństw wyznaniowych.

Ustawa z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do Kościoła Zielonoświątkowego w Rzeczypospolitej Polskiej. Art. 11a – skutki cywilne małżeństw wyznaniowych.

Ślub odbywa się zgodnie z wewnętrznymi przepisami danej wspólnoty wyznaniowej, a dokumenty małżeńskie muszą zostać przekazane do Urzędu Stanu Cywilnego, podobnie jak w przypadku ślubu konkordatowego.

Jeżeli wspólnota wyznaniowa ma podpisaną umowę z państwem, małżeństwo zawarte zgodnie z obrzędkiem religijnym jest uznawane prawnie na tych samych zasadach, co ślub cywilny.

Ślub humanistyczny

Ślub humanistyczny jest formą ceremonii ślubnej, która podkreśla humanistyczne wartości i osobiste podejście do zawarcia związku. Jest to ślub, który nie ma związku z żadną religią ani instytucją państwową. Ślub humanistyczny jest formą uroczystości symbolicznej, odbywa się zazwyczaj w obecności celebranta i bliskich osób pary, bez formalnych wymogów prawnych.

W Polsce ślub humanistyczny nie ma mocy prawnej. Aby małżeństwo było uznane prawnie, para musi zawrzeć dodatkowy ślub cywilny w Urzędzie Stanu Cywilnego.

Z czym się wiąże zawarcie małżeństwa

(“Wady” i “zalety” zawarcia małżeństwa)

Zawarcie małżeństwa wiąże się z wieloma konsekwencjami prawnymi, które mogą być zarówno zaletami, jak i wadami w zależności od sytuacji danej pary.

Domyślnie małżonkowie tworzą wspólnotę majątkową, która powstaje automatycznie, o ile nie zdecydują się na rozdzielność majątkową poprzez podpisanie intercyzy, która oficjalnie się nazywa **umową majątkową małżeńską**¹⁴. Oznacza to, że wszystkie dobra nabyte w trakcie trwania związku stają się wspólną własnością, co może ułatwiać zarządzanie majątkiem oraz inwestycje. Z drugiej strony, wspólnota majątkowa wprowadza pewne ograniczenia – mąż nie może podejmować istotnych decyzji finansowych dotyczących wspólnego majątku bez zgody drugiej strony, np. sprzedaż nieruchomości wymaga akceptacji współmałżonka. **Intercyza** pozwala małżonkom zachować odrębność majątkową, dzięki czemu każdy z nich zarządza wyłącznie swoim majątkiem.

Kolejnym ważnym aspektem wspólności majątkowej jest kwestia odpowiedzialności za długi. Zobowiązania finansowe zaciągnięte przez jednego z małżonków mogą obciążyć majątek wspólny, choć długi osobiste, czyli te zaciągnięte przed zawarciem małżeństwa, pozostają wyłączone spod wspólnoty¹⁵.

Małżeństwo wpływa również na dziedziczenie. Mąż ma prawo do dziedziczenia po współmałżonku nawet bez testamentu. Jeśli para nie ma dzieci, współmałżonek dziedziczy całość majątku. Dzieci i mąż dziedziczą po równo, ale mąż nie może otrzymać mniej niż 1/4 spadku, niezależnie od liczby dzieci. Co więcej, małżonkowi przysługuje prawo do zachowku, nawet gdy został pominięty w testamencie¹⁶.

---

14. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 1964 Nr 9 poz. 59 z późn. zm.) Art. 47 – rozdzielność majątkowa.

15. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 1964 Nr 9 poz. 59 z późn. zm.) Art. 41 – zaciągnięte zobowiązania.

16. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. 1964 Nr 16 poz. 93 z późn. zm.) Art. 931 – dziedziczenie małżonka i dzieci po równo. Art. 991 – prawo małżonka do zachowku.

Rozwód również niesie za sobą konsekwencje finansowe. Były małżonek może być zobowiązany do płacenia alimentów, jeżeli drugi małżonek znajdzie się w trudnej sytuacji materialnej po rozpadzie małżeństwa. Obowiązek alimentacyjny istnieje także podczas trwania małżeństwa, co oznacza wzajemne wsparcie finansowe między małżonkami¹⁷.

Prawa małżonków rozciągają się również na kwestie związane ze zdrowiem. Małżonek ma prawo podejmować decyzje medyczne w imieniu współmałżonka, jeżeli ten nie jest w stanie samodzielnie tego zrobić. Ponadto, ma prawo do odwiedzin w szpitalu i uzyskiwania informacji medycznych, co może być trudniejsze w związkach nieformalnych (np. partnerskich).

Zawarcie małżeństwa niesie również korzyści podatkowe. Małżonkowie mogą wspólnie rozliczać się z podatku dochodowego, co często prowadzi do niższych zobowiązań podatkowych. Dodatkowo, małżonkowie są zwolnieni z podatku od spadków i darowizn, co nie dotyczy osób w związkach nieformalnych¹⁸.

Inną korzyścią jest prawo do renty rodzinnej po zmarłym małżonku. Ustawodawstwo chroni także małżonka w przypadku przeniesienia własności nieruchomości czy zameldowania¹⁹.

Warto też wspomnieć o tym, że pracownik zatrudniony na umowę o pracę ma prawo do urlopu okolicznościowego związanego z zawarciem małżeństwa. Przysługują mu dwa dni urlopu na ślub cywilny lub konkordatowy, natomiast ślub kościelny nie uprawnia do takiego urlopu. Urlop ten umożliwia przygotowanie się do ceremonii bez konieczności korzystania z urlopu wypoczynkowego. Dodatkowo, pracownik ma prawo do jednego dnia urlopu okolicznościowego w przypadku ślubu swojego dziecka, zarówno biologicznego, jak i adoptowanego. Przepisy nie przewidują urlopu okolicznościowego dla innych członków rodziny, mimo ich udziału w przygotowaniach do ślubu. Urlop okolicznościowy przysługuje wyłącznie w związku z własnym ślubem pracownika oraz ślubem jego dziecka²⁰.

---

17. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 1964 Nr 9 poz. 59 z późn. zm.) Art. 60 – obowiązek alimentacyjny wobec byłego małżonka.

18. Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. 1991 Nr 80 poz. 350 z późn. zm.). Art. 6 ust. 1 – możliwość wspólnego rozliczenia się małżonków z podatku dochodowego.

19. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 1998 Nr 162 poz. 1118 z późn. zm.). Art. 67 – prawo małżonka do renty rodzinnej po zmarłym małżonku.

20. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy (Dz.U.2014.0.1632 t.j.) § 15. Zwolnienie od pracy pracownika w razie ślubu jego lub jego dziecka, urodzenia się jego dziecka, zgonu i pogrzebu osób bliskich

Niezbędne dokumenty

Zawarcie małżeństwa w Polsce pomiędzy obywatelem polskim a cudzoziemcem jest procedurą wymagającą spełnienia szeregu formalności. W związku z różnicami prawnymi i administracyjnymi pomiędzy różnymi krajami, procedura ta wymaga złożenia odpowiednich dokumentów oraz dopełnienia dodatkowych obowiązków. W dalszej części publikacji przedstawimy najważniejsze aspekty związane z wymaganiami dokumentacyjnymi, procedurą transkrypcji zagranicznych aktów stanu cywilnego, a także specyficzne wymagania dotyczące obywateli Polski, Unii Europejskiej oraz krajów trzecich.

Niezależnie od tego, czy przyszli małżonkowie są obywatelami Polski, czy też jedno lub oboje z nich są cudzoziemcami, wymagane są podstawowe dokumenty potrzebne do zawarcia małżeństwa cywilnego:

- **Dokument tożsamości** – obywatel Polski powinien przedstawić dowód osobisty lub paszport, natomiast cudzoziemiec – ważny paszport.
- **Dowód opłaty skarbowej** – można zapłacić w kasie urzędu lub przelewem na konto urzędu.
- **Zezwolenie sądu na zawarcie małżeństwa** – jeżeli wymaga tego sytuacja.
- **Zezwolenie sądu na zawarcie małżeństwa przez pełnomocnika wraz z pełnomocnictwem** – jeżeli narzeczeni chcą skorzystać z usług pełnomocnika.
- **Odpis aktu urodzenia** – cudzoziemiec zobowiązany jest do przedłożenia odpisu aktu urodzenia przetłumaczonego na język polski przez tłumacza przysięgłego. Obywatele Polski zazwyczaj nie muszą dostarczać odpisów aktów urodzenia, ponieważ ich dane są dostępne w ogólnopolskim systemie rejestracji stanu cywilnego. Jednak w przypadku braku polskiego aktu urodzenia, powinni przedstawić zagraniczny odpis tego dokumentu wraz z jego tłumaczeniem przysięgłym na język polski.
- **Zaświadczenie o stanie cywilnym** – jeżeli jedno z przyszłych małżonków było już wcześniej w związku małżeńskim, konieczne jest przedstawienie dokumentów potwierdzających zakończenie tego związku, np. odpis aktu zgonu lub wyrok sądu o rozwodzie.

- **Zaświadczenie o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa** – Cudzoziemiec musi przedstawić zaświadczenie o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa, wydane przez odpowiedni organ w jego kraju, które należy przetłumaczyć na język polski przez tłumacza przysięgłego.

W przypadku małżeństwa konkordatowego, należy dodatkowo złożyć zaświadczenie z Urzędu Stanu Cywilnego, które uprawnia do zawarcia małżeństwa w kościele. Zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa jest ważne przez 6 miesięcy i w większości przypadków jest wydawane w dniu wizyty do Urzędu Stanu Cywilnego.

Obrączki, choć tradycyjnie kojarzone z ceremonią ślubną, nie są wymagane przy zawieraniu małżeństwa w Urzędzie Stanu Cywilnego. Ich obecność zależy wyłącznie od woli narzeczonych. Brak wymiany obrączek nie wpływa na ważność ani formalność zawartego związku małżeńskiego. Symbolizują one miłość i wierność, ale decyzja o ich użyciu pozostaje indywidualnym wyborem pary. Jeśli para decyduje się zrezygnować z obrączek, warto poinformować o tym kierownika Urzędu Stanu Cywilnego przed ceremonią, aby dostosować przebieg uroczystości.

W przypadku wątpliwości dotyczących wymaganych dokumentów w konkretnej sprawie, zawsze warto wcześniej skonsultować się z kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego. Oцени sytuację i wskaże, jakie kroki należy podjąć.

Opłata skarbową za sporządzenie aktu małżeństwa – to podstawowy koszt, który wynosi **84 zł**. Opłata ta jest obowiązkowa przy każdej ceremonii, zarówno cywilnej, jak i konkordatowej. Jej uiszczenie jest niezbędne do formalnego zarejestrowania małżeństwa i uzyskania odpisu aktu małżeństwa²¹.

Jeżeli para zdecyduje się na zawarcie małżeństwa poza siedzibą Urzędu Stanu Cywilnego, np. w plenerze lub innym wybranym miejscu, naliczana jest dodatkowa opłata w wysokości **1000 zł**. Warunkiem zgody na ślub w plenerze jest to, aby miejsce ceremonii nie zagrażało bezpieczeństwu oraz zapewniało godny charakter uroczystości.

---

21. Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłatach skarbowych (Dz.U. 2006 Nr 225 poz. 1635 z późn. zm.). Załącznik do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2111) – Wykaz opłaty przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia.

Zwolnienie cudzoziemca z obowiązku przedłożenia dokumentu

niezbędnego do zawarcia małżeństwa w Polsce

Polskie prawo dopuszcza możliwość zwolnienia cudzoziemca z obowiązku przedłożenia zaświadczenia o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa, jeżeli uzyskanie takiego dokumentu jest niemożliwe lub znacznie utrudnione oraz gdy cudzoziemiec z przyczyn od siebie niezależnych nie jest w stanie uzyskać stosownego dokumentu z kraju swojego pochodzenia. Przykładem takiej sytuacji jest kraj, w którym nie prowadzi się rejestrów stanu cywilnego lub panuje konflikt zbrojny. W takich przypadkach decyzja sądu staje się odpowiednikiem zaświadczenia, co pozwala na ominięcie barier biurokratycznych i praktycznych utrudnień.

Aby cudzoziemiec mógł zostać zwolniony z obowiązku dostarczenia zaświadczenia, konieczne jest złożenie wniosku do polskiego sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania cudzoziemca.

Sąd, rozpatrując wniosek o zwolnienie z obowiązku przedłożenia zaświadczenia, bierze pod uwagę zarówno indywidualne okoliczności sprawy, jak i dobro małżonków, które jest nadrzędne wobec formalnych wymogów. Ważne jest, aby wnioskodawca przedstawił wyczerpujące uzasadnienie, poparte dowodami, np. dokumentami z konsulatów, pismami z urzędów lub instytucji zagranicznych, które potwierdzają niemożność uzyskania dokumentu. W niektórych przypadkach, gdy kraj pochodzenia cudzoziemca nie wydaje w ogóle takich zaświadczeń, pomocne mogą być przepisy prawa krajowego lub opinie prawne potwierdzające ten stan rzeczy.

Decyzja sądu może być wydana zarówno na podstawie posiedzenia niejawnego, jak i po przeprowadzeniu rozprawy, na którą mogą być wezwani świadkowie. W zależności od zgromadzonych dowodów oraz skomplikowania sprawy, proces uzyskania zwolnienia może trwać od kilku tygodni do kilku miesięcy.

Po rozpatrzeniu wniosku sąd może wydać postanowienie zwalniające cudzoziemca z tego obowiązku, co pozwala na zawarcie małżeństwa bez przedstawienia zaświadczenia o braku przeszkód. Postanowienie sądu staje się jednym z wymaganych dokumentów w urzędzie stanu cywilnego.

Warto również zwrócić uwagę na kwestie kosztów związanych z całą procedurą. Oprócz standardowych opłat za złożenie wniosku w sądzie (wynoszących ogółem **100 zł** od każdego cudzoziemcy), mogą pojawić się dodatkowe wydatki, takie jak koszty tłumaczeń przysięgłych dokumentów zagranicznych czy opłaty konsularne za uzyskanie zaświadczeń z ambasady lub konsulatu. Po wydaniu postanowienia sądu warto złożyć wniosek o wydanie odpisu decyzji, który również podlega opłacie sądowej w wysokości **20 zł**.

Jeżeli cudzoziemiec nie posługuje się językiem polskim, w postępowaniu sądowym oraz przed urzędami stanu cywilnego może być konieczne zapewnienie tłumacza przysięgłego. W przeciwnym razie sąd lub urząd mogą odmówić dokonania czynności prawnych, argumentując to brakiem pełnego zrozumienia przez stronę czynności prawnych. Dla usprawnienia procedur, zaleca się wcześniejsze zorganizowanie usług tłumacza.

Transkrypcja aktu stanu cywilnego (potocznie “umiejscowienie”)

to proces polegający na wpisaniu zagranicznego aktu stanu cywilnego do polskich ksiąg stanu cywilnego. Ma ona na celu zapewnienie zgodności z polskim systemem prawnym i umożliwienie uznania dokumentów wydanych za granicą w Polsce²².

Do zawarcia małżeństwa nie jest wymagana transkrypcja aktu urodzenia. Wystarczy złożyć odpis aktu urodzenia z tłumaczeniem przysięgłym na język polski. Niemniej jednak warto zwrócić uwagę na to, że w zależności od kraju pochodzenia, nie zawsze istnieje możliwość uzyskania odpisu aktu urodzenia i w takim przypadku cudzoziemiec składa oryginał tego dokumentu. Ze względu na to, że zgodnie z procedurą ten dokument nie powinien być zwrócony, taka sytuacja może być niepożądana, bo obcokrajowiec może zostać bez aktu urodzenia. Z tego powodu warto rozważyć wcześniejszą transkrypcję aktu urodzenia w polskim Urzędzie Stanu Cywilnego.

---

²². Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. 2014 poz. 1741 z późn. zm.). Art. 104 – transkrypcja zagranicznych aktów stanu cywilnego.

Specyficzne wymogi dotyczące obywateli Polski, UE oraz krajów trzecich

Małżeństwo z obywatelem Polski

Obywatel polski, który ma zamiar zawrzeć związek małżeński z cudzoziemcem, musi dostarczyć standardowe dokumenty, wymagane przy zawieraniu małżeństwa w Polsce, m. in. akt urodzenia, dowód tożsamości oraz dokumenty dotyczące poprzednich związków małżeńskich, jeżeli takie istnieją. Cudzoziemiec dodatkowo musi przedłożyć przetłumaczone na język polski dokumenty, w tym akt urodzenia oraz zaświadczenie o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa²³.

Małżeństwo z obywatelem kraju trzeciego

W przypadku małżeństwa z obywatelem kraju spoza Unii Europejskiej procedura bywa bardziej skomplikowana. Oprócz standardowych dokumentów, cudzoziemiec może zostać zobowiązany do dostarczenia dodatkowych zaświadczeń, w zależności od kraju pochodzenia, np. świadectw stanu cywilnego czy specjalnych pozwoleń od odpowiednich władz swojego państwa. Wszystkie te dokumenty muszą być przetłumaczone na język polski i czasami zalegalizowane lub opatrzone klauzulą apostille, co zależy od tego, czy dany kraj jest stroną Konwencji Haskiej.

Małżeństwo z obywatelem Unii Europejskiej

Zawarcie małżeństwa z obywatelem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej podlega podobnym procedurom, jak w przypadku obywatela kraju trzeciego. Jednakże, w praktyce może się okazać, że zaświadczenia o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa oraz inne dokumenty będą łatwiejsze do uzyskania i złożenia ze względu na wspólne przepisy obowiązujące w UE oraz standardowe formy tych dokumentów.

---

23. <https://www.gov.pl/web/gov/wez-slub-cywilny>

Jak wygląda procedura zawarcia małżeństwa

Podczas wizyty w Urzędzie Stanu Cywilnego konieczne jest ustalenie terminu ślubu oraz złożenie tzw. zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, które zostanie przygotowane przez urzędnika i przekazane do podpisu. W przypadku wyboru miejsca ślubu poza siedzibą Urzędu Stanu Cywilnego, należy dodatkowo złożyć wniosek o udzielenie ślubu poza urzędem. W wyznaczonym terminie i miejscu kierownik Urzędu Stanu Cywilnego udzieli ślubu, zgodnie z ustaleniami.

Ceremonię można zorganizować w dowolnym Urzędzie Stanu Cywilnego na terenie kraju. Możliwe jest także zorganizowanie ślubu poza urzędem, w miejscu, które gwarantuje zachowanie uroczystej formy oraz bezpieczeństwa uczestników. W przypadku, gdy kierownik Urzędu Stanu Cywilnego uzna, że wybrane miejsce nie spełnia tych wymagań, ma prawo odmówić udzielenia ślubu²⁴.

W trakcie ślubu kierownik Urzędu Stanu Cywilnego jest zobowiązany do potwierdzenia tożsamości narzeczonych oraz świadków. W związku z tym należy przedstawić dokumenty tożsamości (dowody osobiste lub paszporty). Jeżeli którakolwiek z osób uczestniczących w ceremonii nie posługuje się językiem polskim, konieczne jest zapewnienie obecności tłumacza przysięgłego lub biegłego²⁵.

Po zakończeniu ceremonii sporządzany jest akt małżeństwa, a nowożeńcy otrzymują bezpłatnie jeden skrócony odpis tego aktu.

Po złożeniu oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński, konieczne jest również złożenie oświadczenia dotyczącego wyboru przyszłego nazwiska. Małżonkowie mogą zdecydować się na zachowanie swoich dotychczasowych nazwisk, przyjęcie wspólnego nazwiska jednego z małżonków, dodanie do swojego nazwiska nazwiska współmałżonka, tworząc nazwisko dwuczłonowe (np. Nowak-Wiśniewska). Należy pamiętać, że w Polsce nazwiska trzy i więcej członowe są zakazane²⁶.

24. Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. 2014 poz. 1741 z późn. zm.). Art. 85 – możliwość zawarcia małżeństwa poza siedzibą Urzędu Stanu Cywilnego.

25. Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. 2014 poz. 1741 z późn. zm.). Art. 76 – przedstawienie dokumentu tożsamości.

26. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 1964 Nr 9 poz. 59 z późn. zm.) Art. 41, 8 – wybór nazwisk.

W przypadku, gdy po ślubie małżonkowie będą nosić różne nazwiska, należy określić, jakie nazwisko będą nosić przyszłe dzieci. Możliwe jest wskazanie nazwiska jednego z rodziców lub nazwiska dwuczłonowego, powstałego z połączenia nazwisk matki i ojca. W przypadku braku zgodnych oświadczeń w sprawie nazwiska dzieci, będą one nosiły nazwisko dwuczłonowe, składające się z nazwiska matki, do którego zostanie dodane nazwisko ojca.

Zawarcie małżeństwa przez osobę nieletnią

Podstawowym aktem prawnym regulującym zawieranie małżeństw w Polsce jest Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Zgodnie z przepisami, pełną zdolność do zawarcia małżeństwa ma osoba, która ukończyła 18 lat. Ustawodawca przewiduje jednak wyjątek, który pozwala na zawarcie małżeństwa przez osobę młodszą, jeżeli istnieją szczególne okoliczności. W takim przypadku konieczne jest uzyskanie zgody Sądu Rodzinnego, który ocenia, czy zawarcie małżeństwa leży w interesie wnioskodawcy oraz czy istnieją ku temu ważne powody²⁷.

Osoba nieletnia może zawrzeć małżeństwo mimo sprzeciwu rodziców, pod warunkiem uzyskania zgody sądu.

Procedura uzyskania zgody na zawarcie małżeństwa przez osobę nieletnią jest szczegółowo uregulowana i wymaga spełnienia określonych warunków. Sąd rodzinny rozpatruje wniosek o zezwolenie na małżeństwo na podstawie indywidualnych okoliczności danej sprawy. Podstawowym kryterium oceny są „ważne powody”, które mogą obejmować na przykład ciężę nieletniej, względy rodzinne lub społeczne, takie jak chęć uniknięcia stygmatyzacji społecznej, dobro dziecka, które mogłoby się urodzić w związku nieformalnym czy długotrwały związek faktyczny z partnerem, w wyniku którego istnieje duże prawdopodobieństwo, że kobieta zajdzie w ciążę. Sąd bierze pod uwagę także dojrzałość emocjonalną nieletniego oraz jego zdolność do ponoszenia odpowiedzialności wynikającej z małżeństwa. Decyzja sądu jest ostateczna i uzasadniona interesem małoletniego, a nie interesem społecznym lub rodzinnym.

---

²⁷ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 1964 Nr 9 poz. 59 z późn. zm.) Art. 10 – zawarcie małżeństwa przez osobę nieletnią.

Wniosek o zgodę na zawarcie małżeństwa przez osobę nieletnią składa się do Sądu Rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania osoby, której postępowanie ma dotyczyć, w Wydziale Rodzinnym i Nieletnich. Wniosek powinien zawierać dane osobowe wnioskodawcy, dane przyszłego małżonka, uzasadnienie wskazujące na «ważne powody» oraz dokumenty potwierdzające sytuację życiową, **np. zaświadczenie o ciąży**.

Wniosek o wyrażenie zgody na zawarcie małżeństwa może złożyć tylko małoletnia kobieta, natomiast małoletni mężczyzna nie ma takiego uprawnienia. Przedstawiciele ustawowi (np. rodzice) nie mogą składać wniosku w jej imieniu, ale mogą występować jako pełnomocnicy w postępowaniu sądowym. Małoletnia musi mieć ukończone 16 lat w chwili orzekania przez sąd, a nie w chwili składania wniosku.

W przypadku urodzenia dziecka lub oczekiwania na potomka przez osobę nieletnią sądy często wyrażają zgodę na zawarcie małżeństwa, uznając to za zgodne z dobrem rodziny. Decyzja opiera się na ocenie dojrzałości emocjonalnej partnerów, trwałości ich związku oraz warunków materialnych, a także uwzględnia dobro zarówno małoletniej, jak i dziecka. Sąd bierze pod uwagę również szczególne okoliczności, takie jak trudna sytuacja rodzinna, silna więź emocjonalna z partnerem lub nadzwyczajne przypadki, np. poważna choroba lub zagrożenie życia jednego z partnerów.

W odręcznie podpisanym wniosku należy zamieścić informacje opisujące sytuację życiową, źródła utrzymania przyszłych małżonków, ich zatrudnienie, edukację oraz szczegóły dotyczące wspólnego lub odrębnego zamieszkania. Ważne jest, aby wskazać, czy przyszli małżonkowie zamieszkują razem, czy też każdy z nich prowadzi osobne gospodarstwo domowe. Taki dokument można dostarczyć osobiście do sądu lub wysłać pocztą. Należy dołączyć odpisy skróconych aktów urodzenia wnioskodawczyni oraz jej partnera, a także dowodu uiszczenia opłaty sądowej w wysokości **100 zł**. W przypadku trudnych warunków finansowych możliwe jest złożenie wniosku o zwolnienie z opłat sądowych.

Sąd przeprowadza rozprawę, podczas której nieletni oraz przyszły małżonek są przesłuchiwani. Sąd może również zażądać opinii psychologicznej, aby ocenić dojrzałość emocjonalną nieletniego.

Zawarcie małżeństwa przez osobę małoletnią, która ukończyła 16 lat i uzyskała zgodę sądu, skutkuje nabyciem pełnej zdolności do czynności prawnych.

Nieletni, który zawarł małżeństwo, nabywa pełną zdolność prawną we wszystkich aspektach życia cywilnego, a nie tylko w zakresie spraw małżeńskich czy majątkowych. Nabyta pełna zdolność do czynności prawnych nie wygasa nawet w przypadku unieważnienia małżeństwa. Ponadto, osoba ta uzyskuje pełnię praw rodzicielskich względem dzieci urodzonych w tym związku, o ile sąd nie postanowi inaczej.

Aspekty prawne zawarcia małżeństwa po rozwodzie

Zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, osoba rozwiedziona ma pełne prawo do zawarcia nowego związku małżeńskiego. Rozwód w Polsce następuje na mocy wyroku sądu, który stwierdza trwałą i zupełną rozkład pożycia małżeńskiego. Dopiero po uprawomocnieniu się tego wyroku (czyli po zakończeniu postępowania sądowego i braku odwołania się od decyzji) strony mogą swobodnie zawierać nowe związki małżeńskie.

Sąd ogłasza wyrok rozwodowy, który staje się prawomocny po upływie **21 dni** od dnia jego ogłoszenia, chyba że jedna ze stron wniesie apelację. Po uprawomocnieniu wyroku strona otrzymuje zaświadczenie o prawomocności wyroku z sądu. Zaświadczenie to jest niezbędne do złożenia dokumentów w Urzędzie Stanu Cywilnego w celu zawarcia kolejnego małżeństwa.

Po dostarczeniu dokumentów i spełnieniu wymogów formalnych, kierownik Urzędu Stanu Cywilnego ustala datę ślubu. Procedura ta jest taka sama jak w przypadku zawierania małżeństwa po raz pierwszy.

Prawo polskie nie nakłada specjalnych ograniczeń na osobę rozwiedzioną w kontekście ponownego zawarcia małżeństwa, z wyjątkiem obowiązku uzyskania prawomocnego wyroku rozwodowego. Niemniej jednak w pewnych sytuacjach rozwód może wiązać się z dodatkowymi obowiązkami lub ograniczeniami.

Osoba rozwiedziona może być zobowiązana do płacenia alimentów na rzecz byłego małżonka, jeżeli ten znalazł się w trudnej sytuacji materialnej. Rozwód może skutkować zmianą lub ograniczeniem praw rodzicielskich względem dzieci, co może mieć wpływ na przyszłe życie rodzinne.

Jeśli osoba rozwiedziona planuje zawrzeć małżeństwo z obywatelem innego kraju, musi upewnić się, że tamtejsze prawo uznaje jej rozwód. W niektórych państwach, zwłaszcza wyznaniowych, rozwód cywilny może nie być uznawany, co może powodować trudności w formalizowaniu związku.

W sytuacji, gdy rozwód miał miejsce za granicą, konieczne może być uznanie tego rozwodu przez polski sąd. Uznanie rozwodu zagranicznego polega na stwierdzeniu przez sąd, że decyzja o rozwodzie wydana przez obcy organ jest zgodna z polskim porządkiem prawnym.

Zgodnie z ustawą Prawo prywatne międzynarodowe, przepisy dotyczące uznania rozwodu zagranicznego stosuje się, gdy co najmniej jedna ze stron posiada obywatelstwo polskie²⁸. Uznanie wyroku zagranicznego ma kluczowe znaczenie, gdyż od tego momentu małżonek jest prawnie wolny i może zawrzeć nowy związek małżeński w Polsce.

Osoby, które zawarły ślub kościelny, mogą ubiegać się o unieważnienie małżeństwa w sądzie kościelnym. Należy pamiętać, że unieważnienie kościelne nie ma wpływu na skutki cywilnoprawne – nawet po uzyskaniu unieważnienia kościelnego, konieczne jest przeprowadzenie rozwodu cywilnego, aby można było zawrzeć ponowne małżeństwo w świetle prawa cywilnego.

---

28. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. - Prawo prywatne międzynarodowe (Dz.U. 2011 Nr 80 poz. 432) Art. 2, 54 – właściwość prawa międzynarodowego.

Możliwości przeprowadzenia postępowania rozwodowego w Polsce z udziałem obywateli i cudzoziemców

Przeprowadzenie postępowania rozwodowego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej może dotyczyć zarówno obywateli polskich, jak i cudzoziemców. Kluczową rolę odgrywa tutaj jurysdykcja sądów polskich, która określa, kiedy sądy w Polsce są właściwe do rozpatrywania spraw rozwodowych. Niniejsza publikacja omawia możliwości oraz warunki przeprowadzenia postępowania rozwodowego w Polsce, uwzględniając zróżnicowany status prawny stron — obywateli RP, cudzoziemców oraz par, w których obie strony posiadają obywatelstwo inne niż polskie.

Jurysdykcja, czyli właściwość sądów polskich do rozpatrywania spraw rozwodowych, jest regulowana zarówno przez przepisy prawa krajowego, jak i międzynarodowego. W przypadku małżeństw z udziałem cudzoziemców lub obywateli RP zamieszkujących za granicą, właściwość sądów jest określana w szczególności przez Kodeks postępowania cywilnego, Prawo prywatne międzynarodowe oraz prawo unijne.

Zgodnie z art. 1103 Kodeksu postępowania cywilnego, sądy polskie są właściwe do rozpoznawania spraw rozwodowych, gdy:

- przynajmniej jedno z małżonków jest obywatelem polskim (niezależnie od miejsca zamieszkania),
- obydwójce małżonkowie są cudzoziemcami, ale przynajmniej jedno z nich ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu w Polsce,
- strony są cudzoziemcami, a jedno z nich przebywało w Polsce przez co najmniej rok przed wniesieniem pozwu.

Oznacza to, że polskie sądy mogą orzekać rozwody nie tylko między obywatelami RP, ale również między obywatelami obcych państw, o ile istnieje dostateczny związek z terytorium Polski.

Rozwód z udziałem obywatela RP

Rozwód z udziałem obywatela polskiego należy do jurysdykcji sądów polskich, niezależnie od tego, czy drugi małżonek jest również obywatelem Polski, czy cudzoziemcem. W takich sprawach stosuje się polskie przepisy prawa rodzinnego i opiekuńczego. Nawet jeśli jeden z małżonków mieszka za granicą, sąd polski może rozpatrzyć sprawę rozwodową, pod warunkiem, że obywatel RP wniesie pozew do sądu w Polsce. Przykładowo, obywatel Polski mieszkający w kraju może wszcząć postępowanie rozwodowe, nawet jeśli jego małżonek-cudzoziemiec przebywa za granicą.

Rozwód z udziałem obydwu stron będących cudzoziemcami

W przypadku, gdy oboje małżonkowie są cudzoziemcami i nie posiadają obywatelstwa polskiego, sądy polskie mogą przeprowadzić postępowanie rozwodowe, jeśli spełnione są następujące warunki:

- małżonkowie mieli lub mają miejsce zamieszkania w Polsce,
- jeden z małżonków ma miejsce zwykłego pobytu w Polsce przez co najmniej rok,
- małżonkowie uzgodnili, że postępowanie rozwodowe będzie prowadzone w Polsce i istnieje wyraźna zgoda co do jurysdykcji polskich sądów.

Jeśli oboje małżonkowie są cudzoziemcami, sąd polski może być zmuszony do zastosowania prawa obcego. Zgodnie z ustawą Prawo prywatne międzynarodowe, sąd polski może stosować prawo ojczyście małżonków w zakresie rozwodu, jeśli:

- obydwój małżonkowie mają to samo obywatelstwo obce,
- strony wybrały w umowie małżeńskiej lub innym porozumieniu prawo obcego państwa jako właściwe do rozstrzygnięcia ich sprawy.

Przykładowo, jeżeli oboje małżonkowie są obywatelami Niemiec, a rozwód ma zostać przeprowadzony w Polsce, sąd polski może zastosować niemieckie prawo rozwodowe, jeśli strony wyraziły taką wolę.

Wszelkie dokumenty przedstawione przez cudzoziemców (np. akty małżeństwa, urodzenia dzieci) muszą zostać przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego.

W sytuacji, gdy sąd polski potrzebuje informacji lub dokumentów z zagranicznych urzędów, może to wydłużyć postępowanie, zwłaszcza jeśli nie ma dwustronnych umów międzynarodowych między Polską a danym państwem.

W sprawach z elementem zagranicznym konieczne może być ustalenie, które prawo materialne (polskie czy obce) powinno być stosowane w danym przypadku, co wymaga szczegółowej analizy przepisów prawa prywatnego międzynarodowego.

Konsekwencje zmiany stanu cywilnego

Zawarcie małżeństwa to ważne wydarzenie, które wpływa na status prawny osoby, w tym cudzoziemca, przebywającego w Polsce. Po zawarciu małżeństwa istotne jest zgłoszenie tego faktu odpowiednim instytucjom i organizacjom.

Jeżeli nastąpiła zmiana nazwiska, konieczna jest aktualizacja dokumentów tożsamości, prawa jazdy oraz dokumentów pobytowych cudzoziemca. W związku z tym cudzoziemiec może być zmuszony do kontaktu z ambasadami i konsulatami lub nawet wymiany dokumentów na terytorium swojego kraju pochodzenia, w przypadku, gdy nie jest to możliwe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Jeżeli cudzoziemiec, wnioskujący o udzielenie zezwolenia pobytowego zawarł związek małżeński, to musi o tej zmianie poinformować inspektora. W przypadku cudzoziemców już posiadających zezwolenie na pobyt, warto się zwrócić do urzędu wojewódzkiego w sprawie wymiany karty pobytu, jeżeli nastąpiła zmiana danych osobowych.

Cudzoziemiec powinien zgłosić zmianę swojego stanu cywilnego w banku, w którym posiada konto. Zazwyczaj jest to konieczne w przypadku zmiany nazwiska.

Poinformowanie pracodawcy o zmianie stanu cywilnego jest ważne z perspektywy aktualizacji dokumentów pracowniczych.

Jeżeli cudzoziemiec jest ubezpieczony w ZUS lub NFZ, powinien zgłosić zawarcie małżeństwa w celu aktualizacji swoich danych osobowych oraz, ewentualnie, danych współmałżonka.

W zależności od indywidualnych okoliczności cudzoziemca, mogą być inne instytucje, które należy poinformować o zawarciu małżeństwa, takie jak uczelnie (jeśli cudzoziemiec studiuje), biura rachunkowości itp.

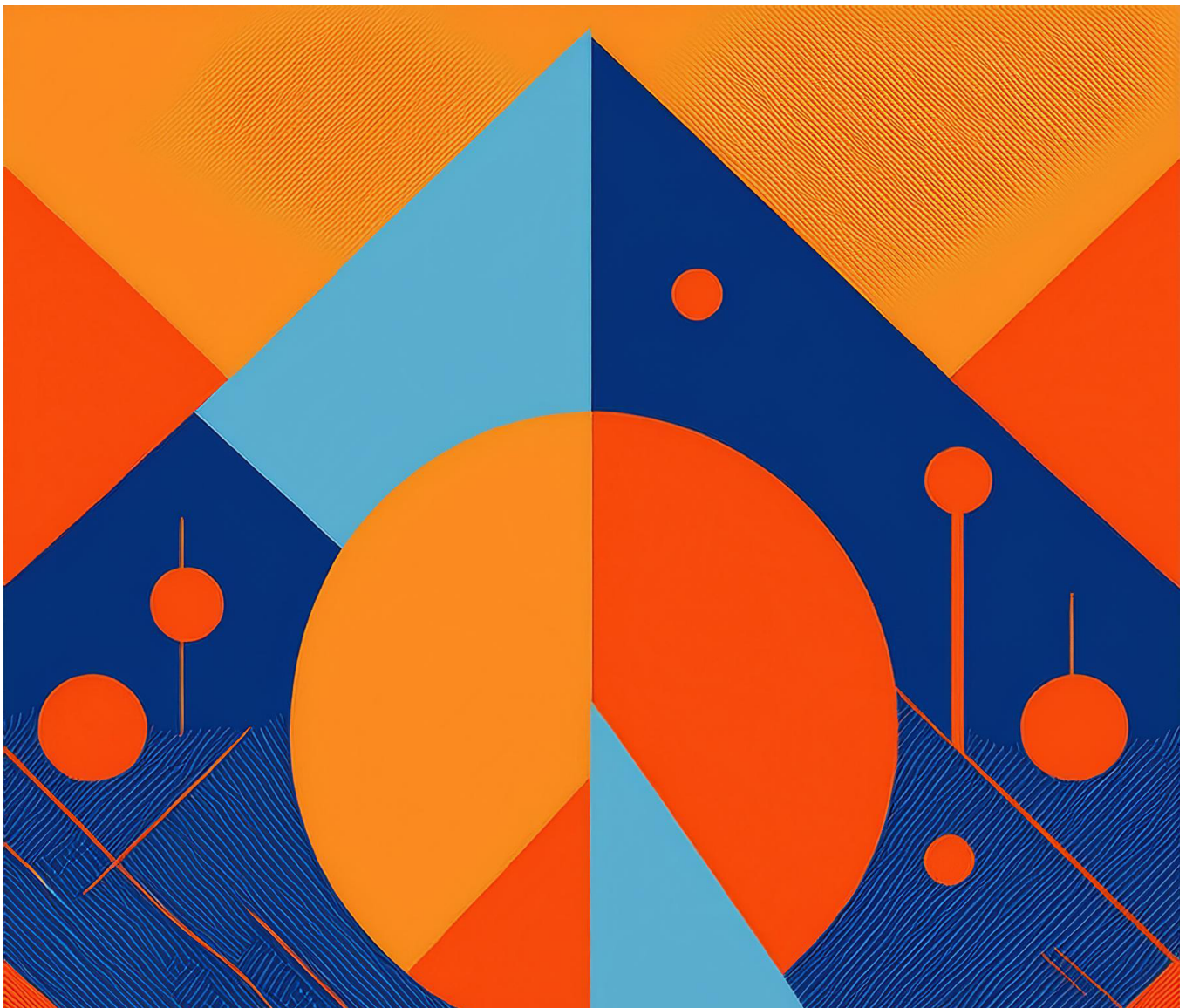

Legalizacja pobytu na podstawie zawarcia małżeństwa z cudzoziemcem oraz obywatelem RP. Procedury i wymagania dotyczące uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy oraz stały

Zawarcie małżeństwa z cudzoziemcem przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub z obywatelem Polski stanowią jedną z podstaw legalizacji pobytu w tym kraju. Jest to procedura regulowana przez przepisy Ustawy o cudzoziemcach, która definiuje warunki i wymagania związane z uzyskaniem zezwolenia na pobyt czasowy oraz stały w Polsce.

Cudzoziemiec, który zawarł małżeństwo z obywatelem Polski lub obywatelem innego państwa i ma zamiar przebywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dłużej niż 3 miesiące, na samym początku może ubiegać się o zezwolenie na pobyt czasowy, udzielonego w związku z małżeństwem. Jest to rozwiązanie tymczasowe, pozwalające na legalne przebywanie w kraju przez okres do 3 lat. Wniosek o udzielenie zezwolenia należy złożyć do wojewody właściwego ze względu na miejsce zamieszkania cudzoziemca najpóźniej w ostatnim dniu legalnego pobytu.

Jeżeli cudzoziemiec zamierza zalegalizować swój pobyt na podstawie związku małżeńskiego, wymagane dokumenty oraz wybór głównego celu pobytu mogą być uzależnione od następujących czynników: od długości małżeństwa, obywatelstwa małżonków oraz – jeśli małżonek jest cudzoziemcem – czasu i podstawy jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zezwolenie na pobyt czasowy. Inne okoliczności

Jeżeli cudzoziemiec, do którego planuje dołączyć wnioskodawca, ubiega się o pierwsze zezwolenie na pobyt czasowy lub posiada zezwolenie na pobyt czasowy przez okres krótszy niż 2 lata oraz nie posiada zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, to w takim przypadku we wniosku jako cel pobytu warto zaznaczyć opcję **“inne okoliczności”** oraz określić, jaki dokładnie, np. **“pobyt z mężem”, “pobyt z żoną”**²⁹.

Oprócz samego wniosku (ilość kopii zawsze zależy od konkretnego urzędu, do którego będzie składany wniosek), kopie dokumentu podróży, opłaty skarbowej 340 zł i 4 fotografii cudzoziemca o wymiarze 35 x 45 mm, zrobionych nie później, niż 6 miesięcy temu, warto też złożyć kopię zezwolenia na pobyt małżonka w Polsce, do którego cudzoziemiec planuje dołączyć, jeśli takowe posiada, odpis aktu małżeństwa wraz z tłumaczeniem przysięgłym na język polski. W przypadku gdy akt małżeństwa został wydany poza granicami Polski, potwierdzenie posiadania ubezpieczenia zdrowotnego, potwierdzenie posiadania zapewnionego zakwaterowania oraz potwierdzenie posiadania źródła stabilnego i regularnego dochodu³⁰.

Wniosek o pobyt czasowy należy złożyć osobiście. Przy składaniu wniosku cudzoziemiec ma obowiązek złożyć odciski linii papilarnych. W przypadku, jeżeli wniosek zostanie wysłany za pośrednictwem Poczty Polskiej, cudzoziemiec zostanie wezwany do złożenia odcisków linii papilarnych.

Żeby spełniać wymóg posiadania źródła stabilnego i regularnego dochodu, wnioskodawca nie jest zobowiązany do podejmowania działalności zarobkowej osobiście. Koszty utrzymania wnioskodawcy może pokrywać również małżonek, który zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Dodatkowo warto zauważyć, że taki rodzaj zezwolenia na pobyt czasowy nie uprawnia do wykonywania pracy bez konieczności posiadania dodatkowego zezwolenia na pracę.

---

29. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. - Ustawa o cudzoziemcach (Dz.U. 2013 poz. 1650 z późn. zm.)
Art. 186 – zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na inne okoliczności.

30. <https://www.mos.cudzoziemcy.gov.pl/potrzebuje-informacji/legalizacja>

Zezwolenie na pobyt czasowy.

Pobyt z cudzoziemcem

Jako główny cel pobytu wnioskodawca może wskazać “pobyt z cudzoziemcem”, jeżeli jego małżonek w dniu złożenia wniosku zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- na podstawie zezwolenia na pobyt stały,
- na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
- w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy,
- w związku z udzieleniem mu ochrony uzupełniającej,
- co najmniej przez okres 2 lat na podstawie kolejnych zezwoleń na pobyt czasowy, w tym bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny – na podstawie zezwolenia udzielonego mu na okres pobytu nie krótszy niż 1 rok,
- na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, w celu prowadzenia badań naukowych,
- na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w celu prowadzenia badań naukowych, gdy cudzoziemiec ten posiada dokument pobytowy, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady nr 1030/2002, opatrzony adnotacją „naukowiec”, wydany przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, jeżeli umowa o przyjęciu cudzoziemca w celu realizacji projektu badawczego zawarta z właściwą jednostką naukową tego państwa przewiduje przeprowadzenie badań naukowych także na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji,
- na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa,
- na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w celu korzystania z mobilności długoterminowej,
- w związku z udzieleniem zgody na pobyt ze względów humanitarnych³¹.

³¹ Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. - Ustawa o cudzoziemcach (Dz.U. 2013 poz. 1650 z późn. zm.) Art. 159 – zezwolenie na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną.

Aby dołączyć do małżonka mieszkającego w Polsce, przebywającego poza granicami kraju, wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z cudzoziemcem składa małżonek zamieszkały w Polsce. Do złożenia wniosku potrzebna jest pisemna zgoda osoby przebywającej za granicą, co jednocześnie oznacza udzielenie pełnomocnictwa małżonkowi do działania w jego imieniu w tym postępowaniu. Małżonek musi mieć jedno z wcześniej wymienionych zezwoleń, aby mógł wystąpić o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w związku z celem, jak wyżej. Uzyskanie tego rodzaju zezwolenia pobytowego uprawnia również do wykonania pracy bez konieczności uzyskania dodatkowego zezwolenia.

Tak samo jak i w poprzednim przypadku, wnioskodawca może pozostawać na utrzymaniu małżonka, żeby spełniać wymóg posiadania źródła stabilnego i regularnego dochodu.

Zezwolenie na pobyt czasowy. **Pobyt z obywatelem** **Rzeczypospolitej Polskiej**

W przypadku, gdy cudzoziemiec zawarł związek z obywatelem RP i przebywa obecnie w tym związku, może złożyć wniosek o pobyt czasowy i jako cel pobytu we wniosku wybrać opcję **„pobyt z obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej”³²**.

Do wniosku wówczas należy załączyć **4 fotografie** cudzoziemca, potwierdzenie opłaty skarbowej w wysokości **340 zł**, kserokopię ważnego dokumentu podróży (oryginał do wglądu). W szczególnie uzasadnionym przypadku, gdy cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży i brak jest możliwości jego uzyskania, może przedstawić inny dokument potwierdzający tożsamość. Innymi typowymi dokumentami, potwierdzającymi okoliczności wskazane we wniosku są aktualny odpis aktu małżeństwa, wydany nie wcześniej niż **3 miesiące** przed złożeniem wniosku, kopia dowodu osobistego małżonka lub innego dokumentu potwierdzającego posiadanie obywatelstwa polskiego (oryginał do wglądu), w przypadku rozwodu - **prawomocny wyrok rozwodowy** lub **akt stanu cywilnego potwierdzający fakt rozwodu** oraz **dokumenty potwierdzające istnienie ważnego interesu cudzoziemca**, w przypadku owdowienia - **akt zgonu małżonka**. Ten rodzaj zezwolenia na pobyt czasowy, uprawnia do wykonywania pracy w Polsce bez konieczności ubiegania się o dodatkowe zezwolenie na pracę. Wydana na tej podstawie karta pobytu zawiera adnotację **„dostęp do rynku pracy”**, co potwierdza prawo do legalnego zatrudnienia.

---

³². Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. - Ustawa o cudzoziemcach (Dz.U. 2013 poz. 1650 z późn. zm.) Art. 158 – zezwolenie na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela RP.

IV Zezwolenie na pobyt stały

Po upływie określonego czasu cudzoziemiec, który zawarł małżeństwo z obywatelem RP, może ubiegać się o zezwolenie na pobyt stały. Aby je otrzymać, musi pozostawać w związku małżeńskim przez co najmniej **3 lata** oraz przebywać na terytorium Polski nieprzerwanie przez minimum **2 lata** na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, które zostało wydane w związku z zawarciem małżeństwa z tymże **obywatel-em RP**³³.

Oprócz podstawowych dokumentów, takich jak **4 zdjęcia**, kopie paszportu z oryginałem do wglądu, potwierdzenie opłaty skarbowej w wysokości **640 zł**, warto też załączyć aktualny odpis aktu małżeństwa, wydany nie wcześniej, niż **3 miesiące** przed złożeniem wniosku, odpis ważnego dowodu osobistego małżonka lub innego dokumentu potwierdzającego posiadanie obywatelstwa polskiego, zaświadczenie z właściwego Urzędu Skarbowego o niezaleganiu w podatkach względem Skarbu Państwa.

Cudzoziemiec, który przebywa nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od 2 lat na podstawie zezwolenia na pobyt stały i pozostaje co najmniej od 3 lat w związku małżeńskim zawartym z obywatelem polskim, może wnioskować o uznanie za obywatela polskiego.

Warto zwrócić uwagę na to, że inspektor zawsze może wezwać cudzoziemca, zarówno jak w przypadku udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, tak i na stały o dostarczenie dodatkowych dokumentów, potwierdzających cel pobytu.

W toku postępowań dotyczących udzielenia zezwoleń pobytowych, organ prowadzący postępowanie ma obowiązek zweryfikować, czy małżeństwo nie zostało zawarte w celu obejścia przepisów ustawy o cudzoziemcach. W przypadku potrzeby uzupełnienia lub wyjaśnienia posiadanych dowodów, cudzoziemiec może zostać wezwany do przedłożenia dodatkowych dokumentów lub złożenia zeznań, które potwierdzą okoliczności przedstawione we wniosku oraz cel zawarcia małżeństwa.

---

33. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. - Ustawa o cudzoziemcach (Dz.U. 2013 poz. 1650 z późn. zm.) Art. 195 – zezwolenie na pobyt stały.

Obowiązek alimentacyjny. Uzyskanie alimentów, w tym od cudzoziemca

Obowiązek alimentacyjny to kluczowy element prawa rodzinnego, którego celem jest wsparcie materialne osób potrzebujących, najczęściej dzieci. W Polsce regulowany jest przez Kodeks rodzinny i opiekuńczy, i dotyczy osób, które nie są w stanie samodzielnie się utrzymać. Alimenty mogą być przyznane nie tylko na rzecz dzieci, ale również byłego małżonka czy innych krewnych. Sytuacja komplikuje się, gdy dłużnik jest cudzoziemcem lub mieszka za granicą, co wymaga zastosowania odpowiednich przepisów międzynarodowych.

Definicja ustawowa obowiązku alimentacyjnego

Obowiązek alimentacyjny w Polsce regulowany jest przede wszystkim przez Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Zgodnie z art. 128 tej ustawy: „Obowiązek alimentacyjny polega na dostarczaniu środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania”.

Obowiązek ten spoczywa głównie na krewnych w linii prostej, tj. rodzicach wobec dzieci, dzieci wobec rodziców, a także na małżonkach po rozwodzie lub separacji. Ustawa nakłada na osoby zobowiązane alimentacyjnie konieczność zapewnienia wsparcia finansowego osobom, które nie mogą samodzielnie się utrzymać.

Kiedy należą się alimenty od byłego małżonka?

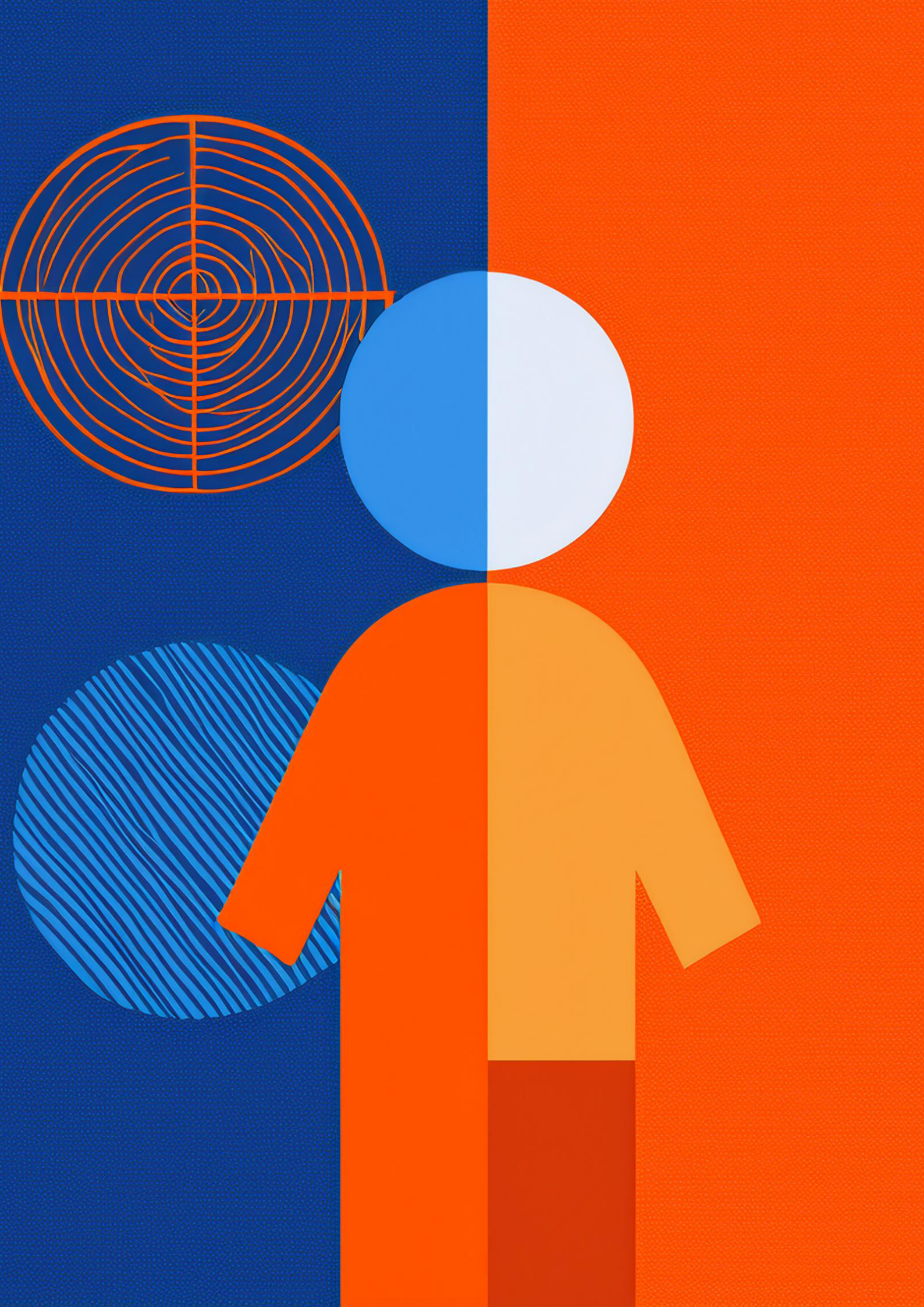
Obowiązek alimentacyjny wobec byłego małżonka występuje po rozwodzie, jednak jego istnienie zależy od kilku kluczowych okoliczności.

Jeżeli w trakcie rozwodu żaden z małżonków nie został uznany za winnego rozpadu małżeństwa lub winę ponoszą obie strony, małżonek znajdujący się w niedostatku ma prawo domagać się alimentów od drugiego. Niedostatek oznacza sytuację, w której dana osoba nie jest w stanie samodzielnie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych, takich jak wyżywienie czy mieszkanie.

W przypadku, gdy rozwód został orzeczony z winy jednego z małżonków, małżonek niewinny może ubiegać się o alimenty, nawet jeśli nie znajduje się w niedostatku. Wystarczy, że jego sytuacja materialna pogorszyła się w wyniku rozwodu. Celem alimentów w takiej sytuacji jest wyrównanie różnicy w poziomie życia między okresem trwania małżeństwa a sytuacją małżonka niewinnego po rozwodzie.

Obowiązek alimentacyjny ustaje, gdy osoba uprawniona do alimentów zawiera nowe małżeństwo. Jeśli rozwód nastąpił bez orzekania o winie lub z winy obu stron, obowiązek alimentacyjny trwa maksymalnie pięć lat, choć sąd może w wyjątkowych przypadkach przedłużyć ten okres.

Podstawą prawną tych regulacji jest art. 60 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, który określa obowiązek alimentacyjny wobec byłego małżonka.

Uzyskanie alimentów – co powinien zawierać pozew?

Uzyskanie alimentów **wymaga złożenia pozwu do Sądu Rejonowego** właściwego dla miejsca zamieszkania pozwanej osoby lub osoby uprawnionej do alimentów. Aby sąd mógł rozpatrzyć wniosek i zasądzić odpowiednie świadczenia, pozew powinien zawierać określone informacje i dowody, które potwierdzają zasadność żądania alimentów. Podstawowym żądaniem w pozwie jest wskazanie konkretnej kwoty alimentów, którą wnioskodawca domaga się od strony pozwanej. **Należy również precyzyjnie określić termin płatności (np. do 10. dnia każdego miesiąca) oraz sposób ich przekazywania (np. przelew bankowy na wskazane konto).** Ważnym elementem jest także zapis dotyczący odsetek, które będą naliczane w przypadku opóźnienia w płatnościach, co ma na celu zabezpieczenie praw osoby uprawnionej. Pozew o alimenty również powinien zawierać dane pozwanego (numer PESEL, adres), dane osoby uprawnionej do alimentów (w tym PESEL i adres) oraz dane przedstawiciela ustawowego, jeśli osoba uprawniona jest małoletnia.

Kluczową częścią pozwu jest uzasadnienie, które musi przedstawiać sytuację materialną zarówno powoda, jak i pozwanego. W tej części powinno znaleźć się szczegółowe wyjaśnienie, dlaczego alimenty są niezbędne, oraz jakie koszty powiązane są z utrzymaniem osoby uprawnionej (dziecka lub innego członka rodziny). Ważne jest wskazanie wydatków na wyżywienie, edukację, leczenie oraz inne potrzeby.

Do pozwu należy dołączyć dowody na ponoszone koszty, w tym rachunki, faktury, potwierdzenia przelewów bankowych czy dokumenty potwierdzające wysokość zarobków lub brak dochodów. Dowody te mają na celu wykazanie usprawiedliwionych potrzeb osoby, na której rzecz żądane są alimenty, oraz możliwości finansowych osoby zobowiązanej do ich płacenia.

Złożenie pozwu o alimenty skutkuje rozpoczęciem postępowania sądowego, które różni się długością w zależności od indywidualnych okoliczności. Każda sprawa może być rozpatrywana inaczej, a na jej przebieg wpływa m.in. stopień skomplikowania sytuacji finansowej stron czy występowanie sporu między nimi. W razie potrzeby sąd może również wezwać świadków, co może wpłynąć na czas trwania postępowania.

Koszty sądowe w sprawach o alimenty

Strona dochodząca alimentów jest ustawowo zwolniona od kosztów sądowych. Zwolnienie to obejmuje zarówno postępowanie przed sądem, jak i ewentualne późniejsze postępowanie egzekucyjne prowadzone przez komornika, zgodnie z art. 96 ust. 1 pkt. 2 ustawy o kosztach sądowych.

Wysokość świadczeń alimentacyjnych

Wysokość alimentów jest głównie uzależniona od dwóch czynników:

1. Usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego: Obejmują koszty codziennego życia, takie jak wyżywienie, mieszkanie, odzież, opieka zdrowotna, edukacja oraz inne uzasadnione wydatki. Sąd ocenia, jakie potrzeby są uzasadnione w kontekście konkretnej sytuacji życiowej uprawnionego, aby zapewnić mu odpowiedni standard życia.

2. Możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego: Sąd bierze pod uwagę dochody, majątek oraz ogólną sytuację finansową osoby zobowiązanej do płacenia alimentów. Ważne jest, aby alimenty nie stanowiły nadmiernego obciążenia dla zobowiązanego, dlatego ocenia się jego zdolność do zarabkowania oraz posiadane zasoby finansowe.

Uzyskanie alimentów od cudzoziemca

W przypadku gdy obie strony mają miejsce zamieszkania w Polsce, zastosowanie mają przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Ustala on zasady dotyczące obowiązku alimentacyjnego, wysokość alimentów, a także procedury składania pozwu.

Jeżeli zobowiązany do alimentacji cudzoziemiec mieszka za granicą, można złożyć pozew o alimenty:

- w sądzie tego kraju, w którym zamieszkuje osoba zobowiązana do płacenia alimentów;
- w sądzie polskim.

Sąd, po rozpatrzeniu sprawy, może wydać wyrok alimentacyjny, który w przypadku cudzoziemca może być egzekwowany w jego kraju zamieszkania. Proces ten odbywa się na podstawie przepisów prawa międzynarodowego, a w przypadku państw Unii Europejskiej – również prawa unijnego.

podsumowanie

Na zakończenie należy podkreślić, że małżeństwa międzykulturowe stają się coraz bardziej powszechnym zjawiskiem w społeczeństwie. Proces legalizacji tych związków, choć może być złożony, ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia prawnej ochrony i stabilności rodzin.

Zrozumienie różnic i wymogów dotyczących zawarcia małżeństwa w Polsce jest niezbędne zarówno dla obywateli, jak i cudzoziemców. W obliczu różnych rodzajów ślubów oraz obowiązków prawnych, edukacja na temat procedur może pomóc uniknąć nieporozumień i problemów w przyszłości. Ostatecznie, umiejętność poruszania się w tym złożonym środowisku prawno-kulturowym jest kluczowa dla sukcesu i trwałości związków międzykulturowych.

Instytut Praw Migrantów

Bezpłatne wsparcie informacyjne dla migrantów z Dolnego Śląska w zakresie między innymi: legalizacji pobytu i pracy, ochrony zdrowia i ubezpieczenia, codziennego funkcjonowania w Polsce. Konsultacje prowadzone są w czterech językach – ukraińskim, polskim, rosyjskim oraz angielskim. Do skorzystania ze wsparcia niezbędne jest przedstawienie paszportu i karty pobytu (jeśli została wydana).

kontakt:

Dane kontaktowe: info@instytutpm.eu

[facebook.com/Instytutpm](https://www.facebook.com/Instytutpm) | [instagram.com/ipm_wroclaw](https://www.instagram.com/ipm_wroclaw)

<https://www.instytutpm.eu/>

tel: 510-011-846

e-mail: zapisy@instytutpm.eu

adres: ul. Ruska 46a/201 Wrocław

godziny pracy:

pn 10:00 - 18:00

wt - sb 10:00 - 17:00

